

Bekymringsmelding 2 fra barneverntjenesten Østre Toten kommune.

Varsel om fare for lovbrudd og avvik.

Det tar lang tid å bygge opp- kort tid og rive ned.

Budsjettprosesser er uforutsigbare og kan skape mye engasjement og uro. Særlig dersom det innebærer reduksjon i budsjett. Hos oss i barneverntjenesten varierer tallene mellom fire og to stillingskutt. Dette kommer samtidig som vi overtar statens ansvar og dermed arbeidsoppgaver på områder som er beskrevet tidligere. De økte kravene skal vi stå klare til å møte om to måneder. Vi er derfor alvorlig bekymret for om kommunens politiske og administrative ledelse faktisk forstår hva dette innebærer, og hvilke konsekvenser politikernes vedtak kan få for kommunens sårbare barn og familier? Disse går nemlig ikke i fakkeltog eller «står på krava» i full offentlighet hvor media blir et pressmiddel ovenfor politikerne. Å motta kommunal bistand gjennom barnevernet er dessverre fortsatt forbundet med skam. Vi ser det derfor som vår plikt og vårt ansvar og sloss for disse barna ved å gjøre ledelsen oppmerksom på dette.

Barneverntjenesten er kjent med at det er et mål om å styrke de forebyggende tjenestene slik at færre barn trenger hjelp gjennom oss. Det bekymringsfulle er at også disse tjenestene opplever kutt i stillinger. Her er for eksempel barnevernspedagogene i skolene utsatt. Det er nettopp barnevernspedagoger som er kvalifisert til å avdekke omsorgssvikt og overgrep hos barn i skolen, og til å jobbe med og trygge disse barna/ungdommene i skolen.

Endringer i barnevernloven tydeliggjør kommuneledelsens ansvar for barnevernet

Fra 1.1. 2022 endres barnevernloven § 2-1 fjerde ledd ved at det tas ut at barneverntjenestens leder har ansvar og oppgaver etter barnevernloven. Dette gjøres for å understreke og styrke kommuneledelsens – både politisk og administrative – ansvar for barneverntjenesten.

Det er den øverste politiske og administrative ledelsen i kommunen som har det overordnede ansvaret for at kommunen oppfyller sine lovpålagte plikter.

Krav til plan for forebygging

Fra 1.1.2022 innføres et krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer, jf. den nye vedtatte bestemmelsen i barnevernloven § 3-1 annet ledd. Dette vil bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Det vil dessuten være et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester.

I Oppvekst 2040 er målet er at nettopp vår kommune skal bli den beste å vokse opp i. Det blir derfor et paradoks at kuttene rammer de sårbare barna. I Oppvekst 2040 er kun strategidokumentet vedtatt. Det er fortsatt ikke besluttet felles tverrfaglige mål for 2023 – 2026. Disse skal være klare i februar 2022. Deretter skal det jobbes med å utarbeide tverrfaglige tiltak. Dette tar tid! Lang tid!

Vi varsler om at kutt i tjenester og forebyggende arbeid kommer så altfor tidlig. Kuttene kan ikke gjennomføres før det er etablert ny kompetanse og rutiner for å sikre barn og unges behov for rett hjelp til riktig tid.

Kutt i barneverntjenesten nå er derfor en påfallende uklok handling. Reformen og lovendringer har vært varslet i lang tid uten at kommunen har tatt dette innover seg. Kommuner vi er i kontakt med ruster opp tjenestene sine. Barnevernreformen kommer med økte krav til kompetanse og behov for økte økonomiske rammer for at vi skal kunne gjennomføre de nye oppgavene. Vi kan ikke velge bort disse uten at det vil komme avvik.

Fra 1.1.2022 skjer dette:

- Refusjonsordningen fra staten til kommunene avvikles.
- Store økte egenandeler for akutt plasseringer (fra 36.200kr til 85.000kr pr mnd) og institusjonsopphold (fra 76.900kr pr mnd til 170 000kr pr mnd)
- Kommunen overtar all opplæring og veiledning av nye fosterhjem
- Kommunen overtar all oppfølging av etablerte fosterhjem, veiledning både individuelt og i gruppe.
- Kommunen må kunne tilby egne spesialiserte tiltak som for eksempel PMTO (Parent Management Training Oregon). Dette er et individuelt tilpasset behandlingsforløp for barn og foreldre mellom 3 og 12 år. ØTK har ingen med denne kompetansen fordi dette har vært et tilbud fra det statlige barnevernet.
- Krav om 2 år ekstra utdanning på alle ansatte i barneverntjenesten innen 2031. Plan om økonomisk dekning av dette?
- Høyere krav til oppfølging av foreldre som har mistet daglig omsorg for barn – økte krav til hjelpetiltak.
- Tilstandsrapport til kommunestyret; Formålet med en tilstandsrapport er å gi kommunestyret bedre innsikt i tilstand, utvikling og viktige problemstillinger i barnevernet. Målet er bedre prioriteringer og kontroll i kommunene.

Vi har en barneverntjeneste med høy faglig kompetanse, få avvik og vi opplever oss som en støtte til andre i kommunen som jobber forebyggende. Vi ansatte er redde for å bli stående i et umenneskelig krysspress mellom krav og muligheter for å jobbe forsvarlig med disse. Mange søker seg nå annet arbeid. Det er brukt mange år på å opparbeide et høyt nivå på tjenester som vi kan tilby. Det er kort prosess å rive dette ned. Det vil igjen koste kommunen mye tid og penger å bygge dette opp igjen, ikke minst tillitt til våre barn, familier og innbyggere.

Barneverntjenesten er enig i, og forstår tankegangen med målet om færre saker inn i tjenesten – på sikt. Dette har vi hatt som tema i samarbeidsprosess med samarbeidsinstansene over lang tid, uten at det har medført mindre antall bekymringsmeldinger inn til barneverntjenesten. Vi er ikke i mål med at saker med mindre alvorlighet (jf lov om barneverntjenester) kan, bør eller skal håndteres av andre instanser/tjenester. Østre Toten kommune er ikke rustet til at andre instanser uten nødvendig kompetanse og ressurser skal ivareta de oppgavene barneverntjenesten har i dag. Vi mener at det må være en prosess, hvor andre instanser rundt som jobber forebyggende må rustes opp, **FØR** man kutter i en lovpålagt tjeneste som barneverntjenesten. Hvem skal ivareta de sårbare barna med særlige behov når det kuttes i alle tjenestene som skal ivareta barn? Hvordan komme inn tidlig nok, til riktig tid og ha gode og effektive tiltak? Barneverntjenesten har spisskompetanse på å håndtere alvorlig omsorgssvikt og alvorlige adferdsvansker. Her brenner vi lysene i begge ender. Vi er dypt bekymret for konsekvensene for disse barna. Hvor eller hva vil kommunen med barn og unge i kommunen? Vår erfaring er at andre tjenester som jobber med barna i kommunen lener seg på

barneverntjenesten, saker blir oversendt i form av bekymringsmelding fordi det mangler tilstrekkelig kompetanse og tiltak på lavere nivå.

Dette er et varsel om sannsynlighet for fremtidige lovbrudd og brudd på menneskerettigheter! Vi vil ikke klare å gjennomføre jobben vår innenfor de økende krav som stilles på bakgrunn av det som forespeiles i nåværende budsjettforelegg. Det er stor bekymring for at kompetansen som er innenfor tjenesten nå, ikke bli den samme etter budsjettprosessen. Hvordan tenker kommunen vi skal gjøre jobben vår på en etisk og forsvarlig måte når tjenesten er i oppløsning?

Det kommer en ny barnevernlov. Loven krever verifiserte og evidensbaserte kartleggingsmetoder blant annet i undersøkelsesfasen i barneverntjenesten, for at undersøkelser i familier skal regnes som god nok. Verktøyene og metodene krever mer kompetanse. Regjeringen sendte nylig ut høring om forskrift for nasjonal retningslinje for masterutdanning innenfor barnevern. Det er foreslått å innføre krav om master for ansatte med utredningsoppgaver, vedtaksmyndighet og lederfunksjoner. Disse kravene skal gjelde fra 2031.

Det er vanskelig å være profesjonell og god i å håndtere andres kriser når man er i en krise som tjeneste og fagpersoner med de budsjettkuttene som henger over oss.

Med denne bekymringsmeldingen og dette varselet henvender vi oss til politikere som skal fatte vedtak på vegne av kommunens barn og deres fremtid! Vi håper dere tar dette varselet på alvor og griper muligheten til å heller styrke tjenesten enn å svekke den med de konsekvenser som er skissert i varselet.

Hilsen

Ansatte i barneverntjenesten Østre Toten kommune:

01.11.2021

Veronika Johnsen

Wagner
Kristin Evensen

Live Houtu Herheim

Hege K. Kren
Janette Hove-Vogn

Kristina Smedstuen Bekkevold

Camilla Minaberg
Caroline Grønbacken

Lise W. Hauken

Liv Hilde Lagmandsen

Ellen L. Østgaard

Mia Schjerve Gæver

Renate Michaelsen

Bjerg Jensberg Bye

Marte Wiina Langvam

Anna Gjestvang Svendsen
R. Skjerve